

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายว่าด้วยการควบคุม จำกัดสิทธิ หรือระงับสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรน้ำ
คำสำคัญ	ควบคุม / จำกัดสิทธิ / ระงับสิทธิ / ทรัพยากรน้ำ
นักศึกษา	พัชรภรณ์ เกิดสิน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.รัศญา เอกบุตร
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการควบคุม จำกัดสิทธิ หรือระงับสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรน้ำ โดยมุ่งศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุม จำกัดสิทธิ หรือระงับสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรน้ำในประเทศไทย ศึกษาพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 พร้อมทั้งศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักการและหลักเกณฑ์ของกฎหมายทรัพยากรน้ำในกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุม จำกัดสิทธิ หรือระงับสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรน้ำในประเทศไทย ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ปัจจุบันการบริหารจัดการน้ำในประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ และมีหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำหลายหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ในมิติของสิทธิในทรัพยากรน้ำแล้วพบว่า มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 นั้น มีสภาพการใช้บังคับในลักษณะเป็นการควบคุม จำกัดสิทธิ หรือระงับสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรน้ำ แต่กฎหมายดังกล่าวยังมีความเคลือบคลุม ขาดหลักเกณฑ์และขาดความชัดเจนเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบ อีกทั้ง การใช้ดุลพินิจทางปกครองของฝ่ายปกครองในการพิจารณาตีความกฎหมายก็ยังไม่มีความชัดเจน ส่งผลให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับกฎหมาย

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้บังคับกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการควบคุม จำกัดสิทธิ หรือระงับสิทธิของประชาชน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีข้อเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยเห็นควรให้มีการออกกฎกระทรวงร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ง่าย และสามารถกระทำได้หลายฉบับ นอกจากนี้ ในส่วนของการชดเชย ค่าเสียหายและค่าทดแทนแก่ประชาชนนั้น เห็นควรให้มีการออกกฎกระทรวงที่มีรายละเอียดของ

หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดสิทธิ หลักเกณฑ์การพิจารณาค่าเสียหายและค่าทดแทน หลักเกณฑ์
ที่เกี่ยวกับกฎหมายการเวนคืนที่ดินริมน้ำที่จะได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการน้ำและ
การดำเนินการทางปกครองของเจ้าหน้าที่ที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ อีกทั้ง รัฐควรจัดให้มีการจ่ายเงิน
ค่าชดเชยแก่ประชาชนผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินริมน้ำที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำทางปกครอง
ของรัฐด้วย ตลอดจนเห็นควรให้มีองค์กรอื่นๆ เช่น สมาคมคุ้มครองผู้บริโภค หรือองค์กร
สิทธิมนุษยชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการตามกฎหมายที่มีสภาพการใช้บังคับ
ในลักษณะเป็นการควบคุม จำกัดสิทธิของประชาชน เพื่อให้สัดส่วนการได้ใช้ประโยชน์
ในทรัพยากรน้ำของประชาชนกับรัฐมีความสมดุลและเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วนอีกด้วย

THESIS TITLE	LEGAL PROBLEMS ON CONTROLLING, RESTRICTING OR SUSPENDING OF PEOPLE’S RIGHTS TO USE WATER RESOURCES
KEYWORDS	CONTROLLING / RESTRICTING / SUSPENDING / WATER RESOURCES
STUDENT	PATCHARAPORN KERDSIN
THESIS ADVISOR	ASSOCIATE PROFESSOR DR. RASADA AEKAPUTRA
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS PUBLIC LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2023

ABSTRACT

The objective of this thesis is to analyze the legal problems on controlling, restricting or suspending of people's rights to use water resources. The main focus of research aims to study, firstly, the legal concepts and legal theories concerning the control, restriction, or suspension of the people's rights in using water resources in Thailand. Secondly, this thesis discusses about the “Water Resources Act, B.E. 2561 (2018), and thirdly, it will compare and analyze the principles and criteria of water resources law between foreign laws and Thai laws in order to find an appropriate model law as a guideline for the amendment of the said Act and other relevant by-law in Thailand.

At present, water management in Thailand is currently governed by many laws and regulations, and there are multiple government agencies taking responsibilities for the development and management of water resources. After having analyzed the legal dimension of rights in water resources, this research finds that Section 74 of the Water Resources Act, B.E. 2561 (2018) contains provisions that involve controlling, limiting, or suspending people's rights in using water resources. However, this law is still ambiguous and lack of appropriate rules for the protection of the rights to water. Furthermore, the government agencies do not have clarity of responsibility for the implementation and the enforcement of law. In addition, the exercise of

administrative discretion in term of the interpretation of law is still lack of standards of which caused many problems to many people who were victims of law enforcement on this matter.

For these reasons, this thesis suggests that a new amendment of the existing laws on this matter for the better protection of people's rights to use water resources in Thailand. It suggests as well to create common responsibilities of relevant government agencies by enacting a new joint ministerial regulation and/or other joint regulations concluded between responsible authorities from different Ministries. By this way, the said by-law will be easy to enact, apply or modify later on based on a particular case basis. Regarding to the compensation for damages and indemnification for any person who is victim of an unlawful act of the authorities, it is advisable to issue an appropriate ministerial regulation that provide detailed criteria for assessing rights and determining compensation for damages and indemnification for the victim. Due to the criteria related to the law on expropriation of riparian lands that may be affected by water management, the actions of authorities should be clear and verifiable, the government should ensure that there must be a provision for compensating affected individuals who hold rightful ownership of riparian lands affected by state actions. Furthermore, it is suggested that there should be other stakeholders such as consumer protection associations or human rights organizations participating as well in the process of law enforcement involving control and limitation of people's rights for better balance of interests and fair utilization of water resources between the people and the government in an appropriate manner.